

N:o 18.

Ank till Riksd. kansli den 24 febr. 1891, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående eftergift af viss del af kronans rätt till danaarf efter arbetaren Karsten Ekberg från Hessleberga.

(I. A.)

Enligt hvad af en utaf Kongl. Maj:t till Riksdagen aflåten proposition (n:o 8) af den 19 december 1890 inhemtas, hade, sedan arbetaren Karsten Ekberg från Hessleberga i Lyngby socken af Malmöhus län afidit den 26 augusti 1888 utan att efterlemna några vid boupp-teckningen den 22 november nämnda år kända arfvingar, hattsömerskan Cecilia Svensson i Hessleberga, under uppgift att Ekberg i lifstiden gjort muntligt testamente till hennes förman, låtit till bestyrkande häraf vid Bara häradsrätt såsom vittnen för dödsfalls skull afhöra tegelmästaren Lars Larsson i Assartorp och åbon Nils Jönsson i Bökesåkra, hvilka sammanstämmande intygat, att Ekberg vid en begrafning hos Lars Larsson i juni månad 1888 samtalsvis yttrat, att Cecilia Svensson efter hans död skulle af hans qvarlåtenskap erhålla 100 kronor; och hade berörda yttrande blifvit af Cecilia Svensson bevakadt såsom muntligt testamente.

Då några arfvingar efter Ekberg icke inom natt och år från dödsfallet anmält sig, hade kammaradvokatfiskalsembetet, å Kongl. Maj:ts och kronans vägnar, instämt dels hofslagaren M. Montelius i Lyngby, hvilken omhänderhade Ekbergs qvarlåtenskap, och dels bemälda Cecilia Svensson till Bara häradsrätt med yrkande, att ofvan omförmälda af Ekberg fälda yttrande måtte förklaras icke utgöra något verkligt testa-

mente, samt qvarlätenskapen såsom danaarf tilldömas Kongl. Maj:t och kronan.

Under rättegången hade Cecilia Svensson ytterligare såsom vittnen åberopat åbon Jöns Larsson i Assartorp och ofvanbemälde Lars Larssons hustru Anna Jönsson, hvilka sammanstående intygat, att Ekberg vid flera tillfällen yttrat, att Cecilia Svensson af hans qvarlätenskap skulle erhålla 100 kronor, hvarjemte vittnet Anna Jönsson förmält, att Ekberg åtskilliga gånger talat om att låta skriftligt uppsätta, huru med hans qvarlätenskap skulle förhållas, samt att Ekbergs frånfälle inträffat helt plötsligt utan föregående sjukdom.

Genom utslag den 2 juni 1890, som vunnit laga kraft, hade häradsrätten funnit Ekbergs omförmälda yttranden icke kunna anses utgöra ett i laga ordning upprättadt testamente, hvarför Cecilia Svenssons anspråk ogillats; och hade häradsrätten, med stöd af 15 kap. 6 § ärfdabalken förklarad Kongl. Maj:t och kronan berättigad att komma i åtnjutande af behållningen i boet efter Ekberg, till följd hvaraf Montelius förpligtats att till kammaradvokatfiskalsembetet efter behörig redosvining utgifva boets behållning.

Redan innan berörda rättegång blifvit anhängiggjord, hade hofjägmästaren friherre G. H. Wrangel von Brehmer, i egenskap af ombud ej mindre för Cecilia Svensson än äfven för Lyngby sockens kommunalstämma, uti en till Kongl. Maj:t ingifven skrift af den 14 mars 1889 anhållit, att kronans rätt till danaarf efter Ekberg måtte efterskänkas till förmån för dels Cecilia Svensson beträffande 100 kronor och dels Lyngby socken beträffande den öfriga qvarlätenskapen. Till stöd för denna ansökning hade åberopats det testamentariska förordnande, som skulle blifvit gjordt af Ekberg, jemte den omständigheten att Cecilia Svensson befunnit sig i mycket torftiga vilkor, samt, beträffande Lyngby sockens framställning, att nämnda socken vore synnerligen betungad af fattigvård och särskildt fått vidkännas betydliga utgifter för fattighjon, som haft hemorts rätt i socknen, men under många år uppehållit sig i Danmark.

I anledning af ansökningen hade utlåtanden afgifvits af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län, som tillstyrkt ansökningen, och kammaradvokatfiskalsembetet, hvilket sistnämnda embete, med upplysning att ifrågavarande danaarfsmedel efter afdrag af utanordnad aktoratsprovision utgjorde ett belopp af 175 kronor 3 öre, tillstyrkt att, enär Ekberg i lifstiden, enligt hvad två vittnen intygat, lofvat, att Cecilia Svensson efter hans död skulle erhålla kontant 100 kronor samt hon af sökandenas ombud uppgifvits befinna sig i mycket torftiga vil-

kor, af berörda medel ett belopp af 100 kronor måtte af kronan till henne afstås; hvaremot embetet icke ansett giltiga skäl hafva förebragts att till förmån för Lyngby socken efterskänka återstoden af danaarfvat.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit har Kongl. Maj:ts nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att af ifrågavarande danaarfsmedel måtte Cecilia Svensson tilldelas ett belopp af ett hundra kronor; och får statsutskottet, till hvars förberedande behandling denna proposition blifvit hänvisad, hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 24 februari 1891.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.